

sandra
BRAUN
IDOL NACIJE

Prevela Sanja Bošnjak

VULKAN
IZDAVAŠTVO

Beograd, 2018.

PROLOG

„Jeste li mislili da ćete umreti?“

Major je nezadovoljno stisnuo usne. „To pitanje nije bilo na spisku odobrenih.“

„Zato ga i nisam postavila dok su kamere bile uključene. Ali ovde sad nema nikog osim nas. Pitam nezvanično. Jeste li se plašili za život? Je li vam umiranje palo na pamet?“

„Nisam imao vremena da razmišljam o tome.“

Kera Bejli nakrivila je glavu i sumnjičavo ga odmerila. „To mi zvuči kao unapred pripremljen odgovor.“

Sedamdesetogodišnjak joj je uputio osmeh kojim je osvojio srce nacije. „I jeste.“

„U redu. Iz poštovanja ću povući pitanje.“

Mogla je velikodušno da pređe preko toga, jer je već dobila ono što je tražila: prvi kakav-takav intervju koji je Major dao posle više od tri godine. U danima koji su prethodili večerašnjem prenosu uživo iz njegovog doma, njih dvoje dobro su se upoznali. Vodili su neke prilično žustre rasprave, često sa potpuno suprotnim stavovima.

Kera je pogledala u jelensku glavu postavljenu iznad police kamina. „I dalje se gnušam što u mene zure oči mrtve životinje.“

„Divljač je hrana. A proređivanje krda ekološki je neophodno za njegov opstanak.“

„S naučne tačke gledišta – razumna primedba. Ali sa ličnog i ljudskog staništa ne mogu da razumem kako bilo ko može da uzme tako lepu životinju na nišan i povuče okidač.“

„U ovoj raspravi niko neće pobediti“, kazao je, na šta je ona podjednako tvrdoglavo odgovorila: „Ali niko neće ni popustiti.“

Kratko se nasmejao, što se završilo suvim kašljem. „U pravu si.“ Pogledao je u pravcu visoke vitrine sa oružjem u uglu ogromne prostorije, ustao iz fotelje, prišao vitrini i otvorio staklena vrata.

Izvadio je jednu pušku. „Tog jelena skinuo sam ovom puškom. Bio je to njen poslednji božićni poklon.“ Prešao je rukom preko plavkaste cevi. „Nisam je koristio otkako je Debra umrla.“

Kera je bila dirnuta što vidi tu mekšu stranu bivšeg vojnika. „Volela bih da je mogla da prisustvuje intervjuu.“

„I ja. Nedostaje mi svakog dana.“

„Kako je njoj bilo u braku sa američkim herojem?“

„O, bila je potpuno očarana“, rekao je kroz smeh dok je naslanjao pušku u ćošak između vitrine i zida. „Ipak me je svakog dana gnjavila što ostavljam prljave čarape na podu umesto da ih ubacim u korpu za veš.“

Nasmejala se, ali misli su joj odlutale do Majorovog sina, koji nije krio nepreljivost prema očevoj slavi. Osećala je obavezu da ga pozove da se pojavi u programu pored oca, možda samo nakratko u završnom segmentu. Odbio je uz psovke koje nisu ostavljale prostor za pogrešno tumačenje. *Hvala bogu.*

Major je prišao ugradnom baru. „Od tolike priče sam ožedneo. Dobro bi mi došlo piće. Šta bi ti volela?“

„Meni ništa.“ Ustala je i uzela torbu sa poda pored stolice. „Čim se ekipa vrati, treba da krenemo.“

Major je za nju i petočlanu snimateljsku ekipu poručio prženu piletinu za večeru iz obližnjeg restorana. Isporučili su im na kuću, i pošto su jeli, bio im je potreban ceo sat da spakuju opremu. Kad su sve završili, Kera je zamolila ostale da odu i sipaju gorivo u kombi za dvosatnu vožnju do Dalasa, dok je ona ostala. Želela je da bude malo nasamo sa Majorom i propisno mu se zahvali.

Počela je: „Majore, moram da vam kažem...“

Okrenuo se prema njoj i prekinuo je: „Već si rekla, Kera. Više puta. Nema potrebe da ponavljaš.“

„Možda vi ne morate ponovo da čujete, ali ja moram da kažem.“ Glas joj je promukao od emocija. „Molim vas da prihvatite moju neizmernu zahvalnost za... pa, za sve. Ne mogu ni da izrazim koliko sam zahvalna. Bezgranično.“

U skladu s njenim svečanim tonom, odgovorio je: „Nema na čemu.“

Nasmešila mu se i kratko uzdahnula. „Mogu li ponekad da vas pozovem? Da dođem u posetu ako opet naiđem ovamo?“

„Veoma bih voleo.“

Razmenili su dugačak pogled, mnogo toga su ostavili neizrečenog, ali preneli su jedno drugom duboka osećanja. A onda je on, da razbije to razneženo raspoloženje, protrljao ruke. „Sigurna si da ne želiš piće?“

„Ne, ali iskoristila bih vaše kupatilo.“ Ostavila je kaput preko stolice, ali torbu je prebacila preko ramena.

„Znaš gde je.“

Pošto mu je već četvrti put bila u kući, raspored joj je bio dobro poznat. Dnevni boravak ličio je na minijaturni teksaski muzej, sa tepesima od kravlje kože na izlizanom drvenom podu, Remingtonovom bronзанom reprodukcijom kauboja u akciji i komadima nameštaja pored kojih je Majorova fotelja delovala minijaturno.

Iz glavne sobe vodio je hodnik, a prva vrata nalevo vodila su u ženski toalet, iako taj naziv uopšte nije išao uz posudu za sapun u obliku dugorogog vola.

Brisala je ruke ispred umivaonika i proveravala svoj odraz u uramljenom ogledalu iznad, podsećajući se da pozove frizerku – možda da stavi još neki pramen na prednjoj strani? – kad se kvaka prodrmla i privukla joj pažnju. „Majore? Je li se ekipa vratila? Odmah ću izaći.“

Nije odgovorio, iako je osetila da ima nekoga sa druge strane vrata.

Vratila je peškir na gvozdeni prsten postavljen na zidu pored umivaonika i pružila je ruku da dohvati torbu, kad je čula *pras*.

Misli su joj smesta poletele ka Majoru koji je uzimao pušku iz vitrine, ali je nije vratio. Ako mu je puška slučajno opalila... *O, bože!*

Poletela je ka vratima i uhvatila je kvaku, ali trgla je ruku kad je čula glas, ne Majorov, kako kaže: „Kakav je osećaj biti mrtav?“

Rukom je preklopila usta da zaustavi krik neverice i užasa. Čula je topot koraka po dnevnoj sobi. Jedna osoba? Dve? Bilo joj je teško da odredi, a od straha nije mogla jasno da razmišlja. Međutim, bila je dovoljno prisebna da pritisne prekidač i isključi svetlo.

Osluškiivala je, zadržavajući dah, prateći korake dok su prelazili preko tepiha, odzvanjali po drvenom podu, a onda, na njen sve veći užas, ušli u hodnik. Stigli su ispred vrata i stali.

Što je tiše mogla, odmakla se od vrata, napipavajući put pored umivaonika i WC šolje u mraku, dok nije stigla do obloženog zida. Trudila se da tiho diše, iako su joj se usne kretale u molitvi, ponavljajući samo dve reči: *Molim te, molim te, molim te*.

Ko god da je bio sa druge strane vrata, pritisnuo je kvaku i video je da su vrata zaključana. Pokušao je i drugi put, a onda su se vrata zatresla u pokušaju da ih na silu otvori. Ko god to bio, zaključana vrata mogla su da znače samo jedno: Neko je bio sa druge strane.

Otkrivena je.

Drugi par koraka dotrčao je iz dnevne sobe. Udarali su o vrata, pretpostavila je, kundakom puške.

Nije imala čime da se brani protiv naoružanih napadača. Ako su zaista ubili Majora i ukoliko prođu kroz ta vrata, umreće i ona.

Jedino rešenje bio je beg, i to *odmah*.

Dvodelni prozor iza nje bio je mali, ali to joj je bila jedina mogućnost da preživi. Napipala je bravu koja je spajala dva okvira, okrenula je i otvorila, zatim zavukla prste u udubljenje donjeg okvira i povukla ga nagore svom snagom. Nije se ni pomerio.

Tras-tras-tras! Brza serija udaraca olabavila je rezu i rascepila drvo koje ju je držalo.

Pošto više nije bilo potrebe da bude tiha, zajecala je zvučno gutajući vazduh. *Molim te, molim te, molim te.* Kroz plač je preklinjala višu silu za spas, jer se osećala bespomoćno.

Upotrebila je svu snagu da podigne prozor, i on se odglavio tako naglo da je na tren ostala zaprepašćena. Još jedan silovit pokušaj da slome bravu odvojio je metalne delove od nje. Čula ih je kako padaju na pod.

Prebacila je nogu preko prozorske daske i presavila se gotovo dopola da provuče glavu i ramena kroz prozor. Kad su napravili otvor u vratima, bacila se napolje i skočila.

Pala je na rame. Oštar bol oduzeo joj je dah. Leva ruka joj je utrнула i oduzela se. Prevrnula se na stomak i pridigla se pomoću desne. Pošto je napravila nekoliko teturavih koraka da povratu ravnotežu, potrčala je. Iza sebe je čula kako provaljuju vrata kupatila.

Pucanj iz puške zaglušio ju je i slomio gornju granu mladog meskita. Nastavila je da trči. Pucanj je odjeknuo iznova, pogađajući kamen i stvarajući šrapnel koji joj je pogodio noge kao strelice.

Koliko puta će promašiti pre nego što je pogode?

Nije bilo javnog osvetljenja – samo mlad mesec. U mraku je bila teža meta, ali i njoj je bilo teže da vidi više od metar ispred sebe. Trčala je naslepo, zapinjući preko kamenja, žbunja, i neravnog terena.

Molim te, molim te, molim te.

A onda se, bez upozorenja, tlo ispod nje izmaklo. Poletela je napred, mlatarajući rukama kroz vazduh. Nije mogla ni za šta da se uhvati pre nego što je tresnula o zemlju i zakotrljala se, klizala i padala.

PRVO POGLAVLJE

Šest dana ranije

Traper je bio praktično u komi kad se začulo kucanje.

„Prokletstvo“, promrmljao je u jastuče ispod glave. Na licu će mu ostati otisak šare kad ustane. *Ako* ustane. Trenutno nije nameravao da mrda, čak ni da otvori oči.

Kucanje je možda bilo i deo sna. Možda je neki majstor negde u zgradi kucao po zidovima u potrazi za stubovima. Gradski detlić? Šta god. Ako zanemari buku, možda će nestati.

Ali posle petnaest sekundi blažene tišine usledilo je novo *kuc-kuc*. Graknuo je: „Zatvoreno je. Vratite se kasnije.“

Naredna tri kucanja bila su uporna.

Uz psovke se prevrnuo na leđa, zavitlao jastuk vlažan od pljuvačke preko kancelarije i zaklonio oči podlakticom da ih zaštiti od dnevnog svetla. Roletne na prozorima bile su samo delimično podignute, ali od tih veselih, tankih zrakova sunca očne jabučice su mu pulsirale.

Žmureći, spustio je noge sa sofe na pod. Kad je ustao, sapleo se preko odbačenih čizama. Palcem je gurnuo mobilni telefon, koji je kliznuo preko poda i ispod stolice. Kad bi se toliko sagnuo, sumnjao je da bi mogao opet da se uspravi, pa ga je ostavio tamo.

Ionako mu nije naročito često zvonio.

Pritiskajući dlanom bolnu slepoočnicu, i s jednim okom i dalje zatvorenim, uspeo je da stigne do druge strane kancelarije a da ne naleti na donju fioku metalnog ormarića za dokumente. Iz njemu nepoznatog razloga stajala je otvorena.

Kroz mutno staklo gornje polovine vrata razabrao je oblik baš kad je podigao pesnicu da pokuca iznova. Da spreči dalje mučenje koje bi to izazvalo, Traper je otključao bravu i tek odškrinuo vrata.

Odmerio ju je u dve sekunde. „U pogrešnoj ste kancelariji. Prva vrata s desne strane lifta.“

Spremao se da zatvori, kad je izgovorila: „Džon Traper?“

Sranje. Je li zaboravio na sastanak? Počešao se po temenu, gde ga je kosa bolela sve do folikula. „Koliko ima sati?“

„Dvanaest i petnaest.“

„Koji je dan?“

Udahnula je i polako izdahnula. „Ponedeljak.“

Odmerio ju je od glave do pete i ponovo je pogledao u lice. „Ko ste vi?“

„Kera Bejli.“

Ime mu nije zvučalo poznato, ali možda je zato bio kriv i čekić koji mu je udarao unutar lobanje. „Vidite, ako se radi o satu za parkiranje...“

„Onom ispred zgrade? Onom koji je oboren?“

„Platiću da ga zamene. Pokriću i svako drugo oštećenje. Ostavio bih poruku o tome, ali nisam kod sebe imao ništa za pisanje...“

„Nisam došla zbog sata za parkiranje.“

„O. Hmm. Jesmo li imali dogovoreno?“

„Ne.“

„Pa, sad nije pogodan trenutak, gospođice...“ Zaboravio je.

„Bejli.“ Izgovorila je to istim nestrpljivim tonom kojim je rekla i *Ponedeljak*.

„Tako je. Gospođice Bejli. Pozovite me i zakazaćemo...“

„Važno je da pričam s vama što pre. Mogu li da uđem?“ Pokazala je na vrata, koja je držao otvorena samo nekoliko centimetara.

Mrzeo je da odbija žene koje su izgledale kao ona bilo kojim povodom. Ali dodavola. Glava mu je bila teška kao kugla za kuglanje. Košulja raskopčana i ispasana. Nadao se da mu je rajsferšlus zatvoren, ali, u suprotnom, nije rizikovao da privlači pažnju proveravanjem. Dahom bi mogao da zaustavi sat.

Bacio je pogled iza leđa na nered: sako i kravata prebačeni preko naslona stolice; čizme ispred sofe, jedna uspravno, a druga izvrnuta; jedna crna čarapa prebačena preko rukohvata fotelje, druga bogzna gde; prazna boca dom perinjona opasno blizu da se skotrlja sa ugla stola.

Trebalo mu je tuširanje. I stvarno mu se piškilo.

Ali, takođe su mu stvarno, *stvarno* bili potrebni klijenti, a svuda po njoj je pisalo „novac“. Na njenoj torbi – doslovno. Bila je veličine malog kofera i prekrivena inicijalima dizajnera. Čak i ako je tražila advokata za porez na spratu iznad, zalutala je u bedan deo grada.

Osim toga, kad je on bio poznat po tome da odbija dame u nevolji?

Idol nacije

Odmakao se i otvorio vrata, pokazujući joj na dve uspravne stolice okrenute prema radnom stolu. Petom je zatvorio fioku ormarića za dokumente i ipak stigao do stola pre Kere, na vreme da skloni prazan ali smrdljiv karton za kinesku hranu i poslednje izdanje *Maksima*. Smestio bi tu naslovnu stranicu među svojih deset omiljenih, ali njoj bi možda zasmetale tolike grudi.

Sela je na jednu stolicu i spustila torbu na drugu. Kad je zaobišao sto, zapkopčao je srednje dugme košulje i prešao rukom preko usta i brade da proveri ima li još pljuvačke na njima.

Kad se spustio na stolicu, uhvatio ju je kako gleda u šampanjsku bocu koja je prkosila gravitaciji. Spasao je flašu sa ugla stola i pažljivo je spustio u kantu za smeće da izbegne tresak. „Drug mi se oženio.“

„Sinoć?“

„U subotu po podne.“

Izvila je obrve. „Mora da je bila opasna svadba.“

Slegnuo je ramenima, zatim se naslonio na naslon stolice. „Ko me je preporučio?“

„Niko. Uzela sam adresu sa vaše veb-stranice.“

Zaboravio je čak i da ima stranicu. Platilo je nekom studentu sedamdeset pet dolara da uradi šta god treba da mu je napravi. Tad je poslednji put i razmišljao o tome. Ova mu je bila prvi klijent kog mu je donela.

Izgedala je kao da je mogla da priušti mnogo bolje.

„Izvinjavam se što sam došla bez najave“, rekla je. „Pokušala sam da vas pozovem nekoliko puta jutros, ali stalno su me prebacivali na govornu poštu.“

Bacio je pogled prema stolici ispod koje mu je odleteo telefon. „Utišao sam telefon zbog venčanja. Valjda sam zaboravio da ga opet uključim.“ Što je neprimetnije mogao, promeškoltio se u uzaludnom pokušaju da obezbedi bešici malo prostora.

„Dakle, evo nas, gospođice Bejli. Rekli ste da je važno, ali ne i dovoljno važno da zakažete sastanak. Šta mogu da učinim za vas?“

„Želela bih da intervenišete u moje ime i ubedite svog oca da mi da intervju.“

Rekao bi *Ponovite* ili *Molim* ili *Nisam sasvim dobro razumeo*, ali savršeno se izrazila, pa je rekao: „Jebeno se šalite?“

„Ne.“

„Ozbiljno, ko vas je nagovorio na ovo?“

„Niko, gospodine Trapere.“

„Dovoljno je i Traper, ali nije važno kako me zovete jer nemamo šta jedno drugom da kažemo.“ Ustao je i krenuo prema vratima.

„Niste me čak ni saslušali.“

„Da. Jesam. Sad, ako ćete da me izvinite, moram da ispraznim bešiku, a onda da prespavam mamurluk. Zatvorite vrata kad izađete. U ovom kraju, nadam se da ćete auto naći tamo gde ste ga ostavili.“

Gordo se uspravio bosih nogu i pošao sumornim hodnikom do toaleta. Upotrebio je pisoar i prišao umivaoniku, pa se pogledao u zamagljenom napuklom ogledalu iznad njega. Ni gomila psećeg izmeta nije mu bila ravna.

Sagnuo se i rukom prinosio vodu iz slavine do usta dok nije ublažio žeđ, zatim je podmetnuo glavu ispod slavine. Otresao je vodu iz kose i obrisao lice papirnim ubrusima. Kao još jedan pokušaj da se upristoji, zakopčao je košulju dok se vraćao u kancelariju.

Još je bila tamo. Što ga i nije naročito iznenadilo. I delovala je kao neko ko ne odustaje lako.

Pre nego što je stigao da joj naredi da izađe, upitala je: „Zašto biste se protivili tome da Major da intervju?“

„Ne tiče me se, ali neće to uraditi, i mislim da vi to već znate ili ne biste dolazili ovamo, jer sam ja poslednja osoba na planeti koja bi mogla da ga ubedi u bilo šta.“

„Zašto je to tako?“

Prepoznao je tu pametno postavljenu zamku i nije se upecao. „Da pogađam. Ja sam vam poslednja nada?“ Izraz lica joj je bio dovoljno priznanje. „Pre nego što ste došli kod mene, koliko ste puta pitali Majora?“

„Zvala sam ga trinaest puta.“

„Koliko vam je puta spustio slušalicu?“

„Trinaest.“

„Nepristojno đubre.“

Promrmljala je sebi u bradu: „Mora da je porodična crta.“

Osmehnulo se. „Jedina koja je njemu i meni zajednička.“ Na trenutak ju je proučavao. „Dobijate bodove na upornost. Većina odustane mnogo pre trinaestog pokušaja. Za koga radite?“

„Za jednu televizijsku mrežu u Dalasu.“

„Na TV-u ste? U Dalasu?“

„Pravim reportaže. Zanimaju me ljudi, tako nešto. Povremeno mi neka priča stigne i do nedeljnih večernjih vesti.“

Bio mu je poznat taj program, ali nije se sećao da ga je ikad gledao.

Znao je sigurno da nju nije nikad video, čak ni na lokalnoj stanici, jer bi je se setio. Imala je ravnu, glatku svetlosmeđu kosu sa svetlijim pramenovima bliže licu. Smeđe oči krupne kao srnine. Dva i po centimetra ispod spoljnog ugla levog oka imala je mladež iste boje, tamne čokolade. Imala je bež ten, pune ružičaste usne, i nerado je odvojio pogled od njih.

Ali jeste. „Izvinite, ali dovezli ste se ovamo ni zbog čega.“

„Gospodine Trapere...“

„Gubite vreme. Major se povukao iz javnog života pre mnogo godina.“

„Pre tri, da budemo tačni. I nije se samo povukao. Potpuno se osamio. Šta mislite, zašto je to uradio?“

„Pretpostavljam da mu se smučilo da priča o tome.“

„Šta je sa vama?“

„Meni se smučilo mnogo pre toga.“

„Koliko ste imali godina?“

„U vreme eksplozije? Jedanaest. Peti razred.“

„Očeva iznenadna slava sigurno je uticala na vas.“

„I nije.“

Kratko ga je posmatrala, a zatim tiho izgovorila: „To je nemoguće. Mora da je uticalo i na vaš život dramatično kao i na njegov.“

Zaškiljio je na jedno oko. „Znate kako ovo zvuči? Navodite me pitanjima, kao da pokušavate da intervjuišete *mene*. U tom slučaju, nemate sreće, zato što neću da govorim o Majoru ili sebi i svom životu. Nikad. Nikome.“

Posegla je u ogromnu torbu i izvadila reprodukciju fotografije osam sa deset, spustila je na sto i gurnula prema njemu.

Odgurnuo ju je i ne pogledavši je. „Video sam je.“ Ustao je po drugi put, otišao do vrata, otvorio ih i stajao tamo sa rukama na kukovima, čekajući.

Oklevala je, zatim pomireno uzdahnula, prebacila kaiš torbe preko ramena, i pridružila mu se kod vrata. „Uhvatila sam vas u lošem trenutku.“

„Niste, ovo je najbolje što mogu.“

„Da li biste razmislili o tome da se nađemo kasnije, pošto se...“ Pokazala je rukom na njegovo jedno izdanje. „Budete osećali bolje. Mogla bih da vam izložim šta želim da uradim. Mogli bismo da razgovaramo o tome uz večeru.“

„Nemamo o čemu da pričamo.“

„Ja častim.“

Odmahnuo je glavom. „Hvala u svakom slučaju.“

Grickala je unutrašnju stranu obraza kao da je pokušavala da odredi kojom taktikom da ga ubedi. Mogao je da joj iznese neke pohotne predloge, ali

verovatno ne bi otišla tako daleko, a čak i da pristane, i posle toga bi joj odbio molbu.

Osvrnula se po kancelariji pre nego što je opet pogledala u njega. Vrhom kažiprsta podvukla je reči zalepljene preko neprozirnog stakla na vratima. „Privatni detektiv.“

„Tako piše.“

„Posao vam je da istražujete, rešavate misterije.“

Frknuo je. To mu je nekad bio posao. Sad su ga unajmljivale uplakane žene da im potvrdi da li im se muževi krešu naokolo. Ako bi uspeo da nabavi slike, to mu je udvostručavalo honorar. Nesrećni roditelji plaćali su mu da uđe u trag odbeglim tinejdžerkama, koje je obično pronalazio u nekoj uličici gde su pušile muškarcima za heroin.

Ne bi nazvao tu vrstu posla rešavanjem misterija. Ili istragom, što se toga tiče.

Ali njoj je rekao: „Šerlok Holms iz Fort Vorta.“

„Imate li državnu licencu?“

„O, da. Imam pištolj, metke, sve.“

„Imate li lupu?“

Pitanje ga je zbunilo, jer ga nije pitala u šali. Bila je ozbiljna. „Zašto?“

Zagonetno se nasmešila napućenim ružičastim usnama, i prošaputala je: „Razmislite.“

Ne odvajajući pogled od njega, zavukla je ruku u unutrašnji džep torbe i izvadila je posetnicu. Nije mu je predala, već ju je zakačila između stakla i okvira vrata, pored reči koje su predstavljale njegov posao.

„Kad se predomislite, broj mog mobilnog je na kartici.“

Pre bi se pakao smrzao.

Izvukao je posetnicu iz proreza, bacio je pravo u kantu za smeće, i zalupio vratima kancelarije iza Kere.

Jedva je čekao da ode kući i prespava ostatak mamurluka u udobnijem okruženju, i dohvatio je čarapu sa rukohvata sofe, zatim potražio i drugu.

Posle nekoliko očajnih trenutaka i bujice prostačkih reči, pronašao ju je u čizmi. Navukao je čarape, ali zaključio je da mu treba aspirin pre nego što se sasvim obuče. Otapkao je do stola, otvorio srednju fioku u nadi da će tamo pronaći zaboravljenu bočicu analgetika.

Ona prokleta fotografija bila je tamo na vidnom mestu, gde mu nije mogla promaći.

Idol nacije

Gledao u nju ili ne, uzimajući je u obzir ili čak poričući njeno postojanje, nikad je se zapravo nije oslobodio. Lagao je Keri Bejli. Život mu nikad više nije bio isti nakon što je ta fotografija obišla svet pre dvadeset pet godina.

Sklokao se na stolicu za radnim stolom i pogledao u tu prokletinju. Glava ga je bolela, oči su ga pekle, grlo i usta i dalje su mu bili suvi. Ali, iako mu je bilo jasno da se ponaša mazohistički, posegao je preko stola i privukao fotografiju bliže sebi.

Svi na svetu videli su je barem jednom u poslednjih četvrt veka. Među nagrađenim uredničkim fotografijama presudnog trenutka, našla se upravo tamo uz onu sa podizanjem zastave na Ivo Džimi, uz fotografiju sa mornarom koji ljubi bolničarku na Tajms skveru na Dan pobeđe, pa sliku nage vijetnamske devojčice što beži od napalma, i onu sa kulama bliznakinjama Svetskog trgovinskog centra kako gore i ruše se.

Ali pre 11. septembra eksplodirale su bombe u Hotelu Pegaz u centru Dalasa. Uzdrmale su grad koji je još pokušavao da se oporavi od ubistva Kenedija, razorile tu upečatljivu zgradu, ugasile živote sto devedeset sedam ljudi. Još oko stotinu ih je bilo ozbiljno povređeno.

Major Frenklin Traper poveo je šacicu preživelih iz zapaljene ruševine na sigurno.

Fotograf koji je radio za jedne novine iz Dalasa jeo je dansko pecivo za stolom u kancelariji kad su eksplodirale prve bombe. Tresak ga je zagludio. Udar je protresao njegovu zgradu i napravio pukotine na podu ispod njegovog stola. Prozori su se razbili.

Ali, kao stari vatrogasni konj, bio je naučen da trči prema opasnosti. Zgrabio je foto-aparat, sjurio se niz tri niza požarnih stepenica i, čim je izašao iz novinske zgrade, pojurio je prema izvoru crnog dima koji se već nadvio nad grad.

Stigao je do mesta užasa i haosa pre spasilačkih službi i počeo je da pravi fotografije, uključujući i onu koja je postala legendarna: Frenklin Traper, nedavno penzionisan iz američke vojske, pojavljuje se iz zadimljene zgrade predvođeci jednu grupu zaslepljenih, oprljenih, okrvavljenih ljudi koji su se gušili, sa detetom koje je nosio u naručju, ženom što mu se držala za kaput i čovekom koji je imao višestruke prelome cevanice, a na Trapera se oslanjao umesto na štaku.

Fotograf, sad pokojni, osvojio je Pulicerovu nagradu za sliku. Taj junački čin koji je uhvatio na filmu odmah je doneo i njemu i fotografiji besmrtnost.

I, kao što je Traper dobro znao, besmrtnost je trajala jebeno večno.

Priča iza fotografije i ljudi na njoj izašla je na svetlo dana tek kasnije, kad su oni koji su bili hospitalizovani uspeli da povežu svoje zasebne priče.

Mada, dok priče nisu ispričane, u Traperovom prednjem dvorištu u predgrađu Dalasa logorovali su predstavnici medija. Major – kako je postao poznat – odlikovan je nacionalnim ordenom za hrabrost i požrtvovanost. Godinama posle tog dana, 1992. postao je veoma traženi javni govornik. Dobio je svaku počast i nagradu koje su mogle da mu se dodele, a mnoge su bile pokrenute i nazvane po njemu. Pozivale su ga u Belu kuću sve vlade zaredom. Na državnim večerama predstavljali su ga stranim zvaničnicima koji su ođavali počast njegovoj hrabrosti.

S vremenom su nove katastrofe stvarale nove junake. Vatrogasac koji je izneo dete iz eksplozije u Oklahoma Sitiju zasenio je nakratko Majorovu slavu, ali vrlo brzo se Major vratio na spisak televizijskih gostiju i u krug javnih govornika. Jedanaesti septembar dao mu je novu temu za obrađivanje: njegov nasumični čin junaštva u poređenju sa onima koje svakodnevno čine neopevani heroji. Duže od dve decenije održavao je svoju priču savremenom i smislenom.

A onda je pre tri godine odjednom prestao s tim.

Sad je živeo veoma povučeno, izbegavajući da bude u središtu pažnje i odbijajući zahteve za javna pojavljivanja i intervjuje.

Ali legenda o njemu je živea. I zato su se novinari, biografi i filmski producenti tu i tamo pojavljivali, tražeći vreme s njim, da ostvare neki svoj naročiti poduhvat. Nije im nikad posvetio vreme.

Do danas, niko od Tropera nije tražio pomoć da dođe do njegovog slavnog oca.

Ođvažnost Kere Bejli već je sama po sebi bila razdražujuća. Ali prokleta bila što mu je probudila zanimanje tom primedbom o lupi. Šta je uopšte mogao da vidi na toj fotografiji, što nije video već deset hiljada puta?

Čeznuo je za toplim tušem, aspirinom, krevetom i mekim jastukom.

„Jebi ga.“ Otvorio je fioku radnog stola i, umesto da uzme bocu aspirina, zavukao je ruku duboko i izvadio davno zaboravljenu lupu.

Četiri sata kasnije, još je sedeo za istim stolom, i dalje bazdeći, i dalje sa glavoboljom i peckanjem u očima. Ali sve ostalo se promenilo.

Spustio je lupu, provukao prste obe ruke kroz kosu, i spustio glavu na dlanove. „Jebote.“

DRUGO POGLAVLJE

„Zove se *Gringos*, pa bi trebalo dobro da se uklopiš.“

Primedba Džona Trapera bila je zajedljiva, ali posle kratkog telefonskog poziva kad je naveo Keri vreme i mesto sastanka, ona se obukla, zamenivši pantalone koje je imala na sebi u njegovoj kancelariji farmericama i kariranim vunenim pončom.

Nadala se da će se on barem istuširati.

Stigla je u restoran ranije, prijavila se za listu čekanja za sto i sela na barsku stolicu sa koje je videla ulaz. Nadala se da će imati priliku da ga osmotri pre nego što postane svestan toga.

Ali, čim je ušao, spazio ju je kao radarom, očima koje su pripadale spektru neke posebne plave. Čelične. Nalik na neonsko svetlo. I kad ju je pogledao, iz njih je isijavalo neprijateljstvo.

Hostesa ga je pozdravila. Polako joj se osmehnuo i rekao nešto na šta se zakikotala. Pokazala je na Keru. Klimnuo je glavom i pošao ka njoj.

Presvukao je zgužvano odelo u kom je očigledno spavao i obukao farmerice sa gotovo potpuno izlizanim kolenima. Porubi su mu bili iskrzani, a kauboj-ske čizme zakrpljene. Na sebi je imao crnu kožnu jaknu preko bele košulje sa bisernim kopčama umesto dugmadi. Nosio ju je poluupasanu.

Kad je stigao do Kere, nije ništa rekao, samo je stajao i gledao je. Nije bio sveže obrijan, ali istuširao se. Mirisao je na sapun. I kožu. Crna kosa bila mu je čista, ali nije pokušao da je ukroti. Guste kovrdže bile su mu razbarušene kao i tog jutra, i Kera je uhvatila sebe kako razmišlja: *Zašto kvariti ono što je dobro?*

Nastavili su da zure jedno u drugo dok im nije prišao barmen. „Pravim dami margaritu na ledu. Šta da donesem tebi, kauboju?“

„Dos ekis,* molim.“

„Hoćete li da vam donesem piće za sto?“

Pre nego što je stigla da odgovori, Traper je rekao: „To bi bilo odlično. Hvala.“

Uhvatio ju je za lakat, podigao je sa barske stolice i pogurao je prema hostesi, koja ih je čekala sa jelovnicima veličine bilborda. Odvela ih je do stola za dvoje.

* Vrsta meksičkog piva. (Prim. prev.)

„Imate li separe?“, pitao je. „Gde možemo da čujemo šta ono drugo misli?“ Uputio joj je umilni osmeh, na šta mu je uzvratila i bez odlaganja ih povela dublje u restoran gde su svetla bila prigušenija i nije treštala muzika marijačija.

Čim su seli jedno preko puta drugog, Kera je pitala: „Mamurluk nije prošao?“

„Pivo bi trebalo da pomogne.“

„Često se opijaš?“

„Nedovoljno često.“

Da izbegne njegov neprijateljski pogled, gledala je oko sebe, upijajući žice sa božićnim lampicama razapetim preko tavanice i pokušavala je da smisli temu za razgovor dovoljno neutralnu da ublaži napetost. „Kad si se preselio iz Dalasa u Fort Vort?“

„Kad je Dalas postao previše snobovski.“

Nije bila sporna tema, zaključila je. Već on. Šta god da kaže, njemu se ne bi svidelo. Čim im je konobarica donela piće, pomislila je kako bi najbolje bilo da preskoči učtivost i pređe na stvar. „Video si?“

„Ne bih inače bio ovde.“

„Jesi li stvarno upotrebio lupu?“

Pre nego što je odgovorio, došla je konobarica sa korpicom tortilja čipsa i činijom salse. „Jeste li spremni da poručite?“

Preplašena obimnim jelovnikom, Kera ga je otvorila i osmotrila prvu stranu. „Toliki izbor“, promumlala je.

„Jedeš meso?“

Pitao je kao da bi joj to bila mana ako ne jede. Kratko je klimnula potvrdno.

Preuzeo je jelovnik od nje i pružio je oba konobarici. „Dupli fahitasi, pola piletina, pola junetina, svi prilozii, podelite tortilje pola-pola, a ja hoću za prilog i juneće enčilade, sa čilijem preko. Keso je u redu, ali nemojte da mi prilazite sa rančerom.“ Zatim joj se osmehnuo, namignuo, i dodao: „Molim.“

Kad se smetena konobarica povukla, prekrstio je ruke na stolu i nagnuo se prema Keri. Bez osmeha, bez namigivanja. „Želim da saznam dve stvari od tebe.“

„Samo dve?“

„Zašto si došla kod mene?“

„Razlog bi trebalo da je očigledan. Ti si mu jedini živi srodnik.“

„Pa, ono što nije očigledno, barem tebi, jeste da sam mu ja žalosno razočarana. Ako misliš da će moje zauzimanje za tebe biti uspešno, gorko se varaš. Zapravo, moje mešanje moglo bi samo da ti odmogne.“

Idol nacije

„Moraću da prihvatim taj rizik. Nemam izbora.“

„Kako to?“

„Imanje mu je ograđeno. Kad bih mu se pojavila na pragu nenajavljena i sama, mogli bi da me uhapsu zbog upada i pre nego što se predstavim. Ako ti budeš sa mnom...“

„Izbaciće te dvaput brže.“

„Ne može. Tvoje ime je u ugovoru. Kad ti je majka umrla, njen deo ga je zaobišao i otišao pravo tebi. Ti sa njim deliš vlasništvo nad zemljom.“

Ljutito je izvadio čips iz korpice, umočio ga u salsa i ubacio u usta, žvaćući dok ju je proučavao. „Uradila si domaći.“

„Da znaš da jesam.“

„Šta želiš da postigneš objavljivanjem te tajne?“

„Da postignem?“

„Hajde“, rekao je. „Uhvatila si me pijanog, ali nisam glup.“

„Je li to druga stvar koju hoćeš da znaš? Šta želim da *postignem*?“

„Ne. To sam shvatio.“

„Sumnjam.“

„Želiš da protreseš svet.“

Ponovo ih je prekinuo povratak konobarice sa vrućim pladnjem grilovanog mesa, koji je spustila na sredinu stola, da bi zatim oko njega postavila posude sa prilozima. Kera je odbila njegovu ponudu da podele enčilade, ali oboje su napravili fahitu.

„Ukusno“, promumlala je punim ustima.

„Treba češće da dolaziš u Kautaun*. U Dalasu služe teks-meks sa pečurkama.“ Obrisao je usta salvetom. „Drugo što želim da znam.“

„Slušam.“

„Koliko dugo već znaš?“

„Neko vreme.“

„Neko vreme. Vrlo neodređeno. Zašto si se sad toga uhvatila?“

„Nije tako odjednom kako se čini“, rekla je. „Mesecima sam pokušavala da stupim u vezu sa Majorom. Nije prihvatao, a sad mi ponestaje vremena. Sledeće nedelje je dvadeset peta godišnjica od eksplozije. Savršen trenutak. Bila bi to savršena reportaža.“

„Rejtinzi, i sve to sranje.“

„Možda je tebi sranje, gospodine Trapere. Meni nije.“

* Engl.: *Cowtown* – Kravlji grad; nadimak za Fort Vort kod Dalasa. (Prim. prev.)

„Dovoljno je samo Traper.“ Neko vreme je jeo, a onda je nastavio: „Shvataš li da je ta nedelja za šest dana.“

„Sat otkucava. Kad mi je Major juče spustio slušalicu po trinaesti put, potražila sam tebe. Očajna sam.“

Prestao je da jede. „Pa, to objašnjava šta te je dovelo pred moja vrata. Očaj.“ Kad nije porekla, ispustio je prezriv zvuk i vratio se hrani. „Već sam ti rekao, ništa što ja kažem neće ga uzdrmati.“

„Pošteno. Otprati me do njegovog praga. Učini to, a ja ću dalje.“

Bacio je viljušku na tanjir i pogledao je tako da joj je postalo nelagodno vruće ispod odeće. Dohvatila je margaritu i otpila preko slanog ruba. „Koliko dugo ti je trebalo?“

„Da shvatim, misliš?“

Klimnula je glavom.

„Duže nego što bi trebalo. Izašao sam iz forme.“

Uprkos tome što joj je margarita odmah udarila u glavu, otpila je još jedan gutljaj da se ohrabri. Prilazila je klizavom terenu. Ili još bolje – čačkala je mečku. „Ima dosta toga o tebi na internetu.“

Na početku nije pokazivao da ju je čuo. Pojeo je zalogaj, zalio ga gutljajem piva, zatim pogledao u nju očima nalik na plave plamenove. „Dakle, nemoj da me držiš u neizvesnosti.“

„Radio si za ATF.“*

„Aha.“

„Pet godina.“

„I sedam meseci.“

„Pre nego što su te otpustili zbog ljutih ispada.“

„*Dao* sam otkaz.“

Dok je konobarica prolazila, zastala je i pitala ih treba li im nešto. Ne skidajući pogled sa Kere, Traper joj se zahvalio, ali je oštro odmahnuo glavom.

Pošto je otišla, Kera je tiho izgovorila: „Rekao si mi danas kako Majorova iznenadna slava nije uticala na tvoj život. Ali jeste, zar ne?“

„Jeste. Mnogo. Bio sam jedini klinac u razredu koji je dobio najbolje karte za sve domaće utakmice Kaubojsa. Nekoliko puta pozvali su nas i u vlasničku ložu.“

„Ako Pegaz nije uticao na tebe, zašto si izabrao da radiš za Biro za alkohol, duvan, vatreno oružje i eksploziv?“

* ATF – skraćenica za Biro za alkohol, duvan, vatreno oružje i eksploziv. (Prim. prev.)